

kommer for Resten rimeligvis af det ældgamle og vidt udbredte Ord „alb“, der betyder hvid og er det samme som det latinske albus. I Enkelttallet bruges Navnet om den ru og takkede Kalkmasse, der paa skraa gaar ned over den tyske Højslette, og hedder „schwäbisch Alb“ eller „rauhe Alb“.

Man indvender ikke, at vi, skjønt vi ikke have faste Bjerge, dog have Navne som Himmelbjærgen o. s. v. Forholdet er nemlig dette, at Ordet Bjærg er et ægte dansk Udtryk (af oldnordisk bjarg), der kan anvendes paa ethvert fremragende Punkt, selv om det kun udgjøres af Sand, og vi have derfor „Bjærg“ i Mængde, og det ikke alene enkelte Punkter, men ogsaa hele Bjærgpartier. Almuen paa Mols f. Ex. siger „Agri-Bjærg“, syd for Aarhus „Holme-Bjærg“ eller „Skaade-Banker“, nordøst for Holstebro „Fjæld-Bjærg“, ved Gram „Skibelund-Bjærg“ og ved Middelfart „Lunge-Bjærg“, og det lyder umægtelig lidt underligt over for den dannede, for hvem Ordet Bjærg er det samme som Klippe, at høre en Almuesmand i Jylland eller Fyen sige, at han „kommer ude fra Bjærgene.“ Hvor ringe en Højde der hører til at danne „Bjærg“ hos os, ser man deraf, at „Horns“, „Art“- og „Gjøde-Bjærg“, som alle høre til Klitterne, syd for Ringkjøbingfjord, kun have en Højde af 70 Fod.

Navnet „Alper“ er derimod et Fremmedord, som ikke bør anvendes paa vor Natur, og at Ordet og dets Betydning er fremmed for os, ser man bedst deraf, at det er brugt om danske Højder, medens ingen vilde falde paa at tale om jyske, sjællandske eller fynske „Fjælde“, fordi Fjæld (af oldnordisk fiall) er et nordisk Ord og fordi vi altfor godt vide, at der til et saadant hører ét, nemlig en fast Grundmasse, den være nu Sten eller Is. Navnet „de fynske Alper“ er baade smagløst og meningsløst, og det *fortjener ikke at frembrages eller bruges*, uden naar det sker „for Skjemt“; men skjemtevis kan man jo sige saa mange Ting, der ere baade smag- og meningsløse.

Som man ser, have vi til det ringe Navn paa et Højdestrøg hos os knyttet en og anden Betragtning af større Rækkevidde og bl. a. søgt at indsætte vore Landskaber paa den Plads, som tilkommer dem, hverken højere eller lavere; derfor vil man maaske ogsaa med lidt Velvilje tænke over det, som her er fremført. Danmark er jo den røde Traad, som bør gaa igjennem vore Møder og vort Tidsskrift, og selv en eneste lille dansk Bemærkning, der er ny i Opfattelse eller Form, vil kunne virke ligesom et Lysglimt, der fremmer vort Hovedformaal: Kundskab og Kjærlighed til Fædrelandet.

Mindre Meddelelser.

Steppefugle i Danmark. Imellem de mere tilfældige Gjæster af Fugleverdenen, som af og til træffes inden for vort lille Lands Omraade, indtage Steppefuglene et forholdsvis stort Tal, hvad der saa meget mere er mærkeligt, som vort Land jo til Dels er adskilt fra det øvrige Europa og derved fra de store, træløse Sletter, hvor de nævnte Fugle fortrinsvis optræde og til hvis Karakterdyr de høre. Der er hos os truffet ikke færre end 7 Arter af disse Fugle, nemlig den kirgisiske Steppehøne, den store Trappe, Dværgtrappen, Kravetrappen, Braksvælen, den europæiske Træl og endelig den afrikanske Ørkenløber.

Af disse har den kirgisiske Steppehøne (*Syrhaptes paradoxus*) egentlig hjemme i Ørkenen Gobi og paa de kirgisiske Stepper; men den naar dog saa langt imod Vest som til Volga. I Sommeren 1859 viste der sig pludselig en Flok i det vestlige Europa, og et enkelt Stykke blev i Juli samme Aar fundet ved Hobro. Men 1863 gjæstedes Europa af langt talrigere Flokke, som endog spredte sig saa langt som til Sverige, Norge, Skotland og Irland. Flest synes der dog at være komne til Danmark og især til Vestjylland, hvor de talrigst slog ned i Egnen omkring Ringkjøbing Fjord*). Man jagttog endog en Flok paa omtrent 200 Stk. og fandt tillige Æg af dem i Jylland; mange Steppehøns jagttoges

for Resten helt op til Skagen, hvor de flokkevis opholdt sig helt ind i December, ja endnu i Februar 1864 saas en Flok i Vester Tversted Klitter. Senere har man ikke jagttaget Steppehøns her i Landet, skjønt de i deres Hjemstavn ere Trækfugle*).

Den store Trappe eller Trappaasen (*Otis tarda*) er vistnok ogsaa en selskabelig Fugl; men den er dog kun truffet enkeltvis hos os, hvad der sagtens er en Følge af, at den kun er en daarlig Flyver. Den er omtrent saa stor som en Kalkun og opholder sig paa de vidtstrakte Sletter i Mellemrusland, en stor Del af Asien, Nordvestafrika samt enkelte Egne af Sydvesturopa. Mærkelig nok forekom Trappaasen endnu i Slutningen af forrige Aarhundrede temmelig almindelig i det sydlige Sverige, hvor den ogsaa yngede, men hvor den nu kun er sjælden. Den er flere Gange bleven skudt i Jylland; 1860 blev endog en Hun fanget paa Reden ved Matrup nær ved Horsens og sendt til Kjærbøllings zoologiske Have, hvor den dog kort efter døde**). Dværgtrappen (*Otis tetrax*) fra Sydrusland, Ungarn og Sydvesturopa træffes noget almindelig ere i Danmark. Den er saaledes foruden flere Gange i Jylland skudt paa Møen (1850), paa Amager (1861), paa Asnæs (1872) og ved Nykjøbing paa Falster (1874). Allerede *Pontoppidan****) omtaler, at den

*) I. Reinhardt, „Om den kirgisiske Steppehøns Forkomst“ (Vidensk. Medd. f. natuh. For. i Kjøbenhavn, 1863). — L. C. H. Fischer („Steppehønsene“ i Natuh. Tidsskrift, 3 Rk. 3 Bd, 1864—65).

*) N. Kjærbølling, Skandinaviens Fugle, S. 492. (Udgaven 1875—77 ved I. Collin).

**) N. Kjærbølling, l. c. 433.

***) Den danske Atlas, Tome I, 1763, S. 625.

findes i Jylland. — Endelig er *Kravetrappen* (*Otis Macqueni*), der har hjemme i Vestasien fra Bengalen til det kaspiske Hav, én Gang skudt i Danmark, nemlig ved Flensborg (1843); 1847 blev et Stykke ogsaa skudt paa Gotland, men ellers kjendes denne Fugl ikke fra Norden.

Fremdeles har man hos os truffet den smukke *Braksvale* eller *Sandhøne* (*Glareola pratincola*). Den har sit Hjem i alle Lande omkring Middelhavet og det sorte Hav, samt i den ungarske Del af Donaudalen og langs Volga. Fra Ruslands og Sibiriens Stepper trækker den først i April til Middelhavslandene; allerede ved Neusiedler See yngler den, men talrigere i Mellemungarn og allertalrigst ved Søerne i Sydrusland og Mellesibirien. Den er kun én Gang fundet i Danmark, nemlig ved Ulf-hale paa Møen (1831)*. — Og end videre *den europæiske Triel* (*Oedionemus crepitans*) fra Sydeuropa, Nordafrika og Vestasien, hvor den opholder sig i Ørkener eller steppelignende Egne, og hvor den mest færes om Natten, saa at Brehm endog kalder den „en natlig Trappe.“ Den er temmelig almindelig i Tyskland, hvor den til Opholdssted helst vælger øde Sandsletter, store Brakmarker o. s. v., og den yngler endog i Nordtyskland. Den er bleven skudt paa Vestkysten af Bornholm (1818)**) samt i Stevns (1881).

Til disse Steppefugle i vort Land maa endelig føjes en Art, hvis Forekomst her kun har været omtalt i Dagbladene. Det er *den afrikanske Orkenløber* (*Cursorius isabellinus*), der har sit Hjem i Nordafrika lige fra det røde Hav til de canariske Øer, hvor den holder sig til de mest øde og uhyggelige Egne. Et Stykke af den er skudt i Danmark i November 1881, nemlig ved Trælde nær Fredericia. Skjønt denne Fugl af og til ogsaa er jagtaget i det øvrige Europa, er det dog ret mærkeligt, at ogsaa den har naaet Danmark. Det er for Resten en stadselig Fugl med smækker Krop samt lange Vinger og Ben. Den er isabellagul, men dog noget rødligere paa Overkroppen; Baghovedet er blaaagt, og en hvid og en sort Stribe gaar fra Øjet over i en trekantet Nakkeplet. Som alle andre Steppefugle løber denne Fugl udmærket, endda saa pilsnart, at det ser ud, som om den ved usynlig Kraft blev drevet hen over Jorden; thi Benenes hurtige Bevægelser gjøre dem ligesaa usynlige som et Egen i et hurtigt rullende Hjul.

Naar man lægger Mærke til de her givne Aar, i hvilke man har truffet de sjældne Gjæster, vi nævne, vil man finde, at den her omtalte Del af Fuglefaunaen for de fleste Arters Vedkommende er truffet i forholdsvis kort Tid, og det er vel utvivlsomt, at man efterhaanden vil træffe adskillige flere sjældne Arter endnu. Det gjælder kun om, at man har den rette Opmærksomhed henvendt derpaa, og særlig, at vort zoologiske Museum ogsaa i denne Retning arbejder hen imod det, der er dets nærmeste Opgave.

A. Feddersen.

Folkemængden i Grækenland. Efter den sidste Folketælling, som foretoges 1879, havde Grækenland omtrent 1,700,000 Indbyggere (officiel Opgivelse: 1,677,478), hvilket var en Forøgelse med 220,000 eller 15,2 pCt. siden 1870 medens Tilvæksten i de ni foregaaende Aar fra 1861 til 1870 kun havde været 120,000 eller 9,2 pCt. Vil man derimod tage et ældre Tidspunkt til Sammenligning og gaa til 1830, d. v. s. lige efter den ødelæggende Frihedskrig, vil man finde, at Grækenlands Folkemængde, som den Gang kun var omtrent 650,000, i Løbet af disse 50 Aar er bleven mere end fordoblet; nemlig til 1,430,000, naar de joniske Øers Befolkning fraregnes. Dette maa jo gjøres, for at Sammenligningen kan blive rigtig, eftersom de nævnte Øer først tilknyttedes 1864. For et Aars Tid siden er der ved Tilknytningen af største Delen af Thessalien og af den østlige Strimmel af Epirus, hvilke Landskaber Tyrkiet har maattet afstaa i Henhold til Freden i Berlin, kommet en væsentlig Forøgelse saa vel af Landets Størrelse (fra 900 til 1150 Flademile) som af Folkemængden (med henvend 400,000), saa at Kongeriget

Grækenland nu har omtrent 100,000 Indb. flere end Kongeriget Danmsk. Tænker man sig det fremdeles udvidet til sine nationale Grænser imod Nord, altsaa med Epirus og Mæcedonien, samt med Kreta og de større Øer i det ægæiske Hav, vil dets Folkemængde vel naa op over 3 Millioner, altsaa langt mere end Danmark kunde vinde ved en lignende Udvidelse til sin nationale Grænse mod Syd. Derimod vilde det selv derved langt fra have naaet den Folkemængde, det havde i sin blomstrende Tid, d. v. s. Oldtiden, da Attika alene havde 1/2 Mill. Indb. og Lakonien med Messenien lige saa mange, og da Byen Korinth regnes at have haft 200,000 Indb.

Fordeles Folkemængden efter de geografiske Hovedafsnit, finder man, at

Peloponnes har	700,000 Indb.
Livadien med Erbøa	525,000 —
Thessalien	400,000 —
De joniske Øer	250,000 —
De andre Øer	175,000 —

Af større Byer har Grækenland kun faa; men Athen, som for 50 Aar siden kun havde mellem 10 — og 12,000 Indb., er dog nu voxet op til næsten 70,000, og naar Havnestaden Piræus medregnes, har den lidt over 90,000 (Kjøbenhavn Indbyggertal 1769) imod 56,000 i Aaret 1870, og har altsaa hatt en Tilvæxt af 50 pCt. i 9 Aar. Fremdeles har Patras 35,000, Hermupolis paa Syra 24,000, Korfu og Zante mellem 16 og 20,000; men Sparta kun 12,000, Korinth knap 8000 og Theben 6000.

Emil Eltherling.

Wrangels Ø. Mandskabet paa den amerikanske Hvalfanger „Belvedere“ har i den forløbne Sommer besøgt Wrangels Ø nord for Beringsstrædet. Dette Besøg vilde for et Par Aar siden være bleven betragtet som en geografisk Begivenhed; thi næppe nok har noget andet Land af en tilsvarende Størrelse voldt Geograferne saa megen Møje som denne lille arktiske Ø. Allerede i det 17de Aarhundrede, da Kosakker og Jægere omsejlede Nordøst-Sibirien, udbredtes Rygter om, at et ukjendt og stort Polarland fandtes nord for Kap Jakan; paa Kaartet, der ledsager Strahlenbergs*) slette, men en Gang meget læste Værk, er denne Ø tegnet som et langstrakt og stort Land, og senere, igjennem hele det 18de Aarhundrede, gjentoges Rygterne af Sannikof, Andrejef og andre rejsende, ja selv Cook**) sluttede af Fuglenes Flugt nord fra mod Sibirien, at der maatte findes et ukjendt Polarland i disse Egne. Men det var dog først efter Kotzebues Togt 1815—18, at den russiske Regering søgte at komme til Klarhed over de derværende geografiske Forhold og afsendte Marineløjtn. Wrangel paa en fireaarig Expedition til de østlige Dele af det sibiriske Ishav***). Hans Rejser foretoges paa Hundeslæder, og det var første Gang, at dette vigtige Rejsmiddel benyttedes i stor Stil ved arktiske Foretagender. I Følge Instruxen skulde Wrangel kaartlægge Kysten fra Kolymaflodens Munding til Kap Sjelagskøj og derfra foretage Rejser ud i Polarhavet for at opdage et beboet Polarland, som efter Tjukthjernes Udsagn skulde findes dér i ringe Afstand†). Wrangel opdagede dog ikke Øen; paa Grund af Vaager (Polynjer) og Tyndis kunde han ikke trænge dybt nok ind i Polarhavet, ja ikke engang fra Kap Jakan, der kun ligger 20 geografiske Mile fra Øens bjærgfulde Sydkyst, lykkedes det ham at opdage mindste Spor af det nye Land, og for dettes Vedkommende blev det eneste Resultat af hans Rejse, at han paa sit Kaart over det sibiriske Ishav indtegnede et Bjærg i den angivne Retning, „synligt fra Kap Jakan paa klare Sommerdage“. Men selv denne svage og usikre Antydning forsvandt i den følgende Tid helt af vore kartografiske Arbejder, og det var først under det store Franklins-Røre i Midten af Aarhundredet, at der skulde kastes nyt Lys over Spørgs-

*) Strahlenberg. Das nord-und ostl. Theil von Europa und Asia. Stockh.-Im. 1730.

**) Cook and King. Voyage to the Pacific Ocean. London. 1784. S. 460.

†) Wrangel. Reise längs der Nordküste von Sibirien und auf dem Eismeer.

§) Wrangel. Reise o. s. v. 1ster Th. S. 120.

*) N. Kjerbølling l. c. S. 432.

**) N. Kjerbølling l. c. S. 440.